

Cyngor
Osteopathig
Cyffredinol

Addysg
Cyn-Gofrestru
Osteopathig

Deilliannau i Raddedigion a Safonau ar gyfer Addysg a Hyfforddiant

Yn weithredol o 1 Medi 2022

Cynnwys

Am y canllawiau hyn 3

Cyflwyniad 4

Deilliannau i Raddedigion 6

Cyfathrebu a phartneriaeth â chleifion 6

Gwybodaeth, sgiliau a pherfformiad 7

Diogelwch ac ansawdd wrth ymarfer 10

Proffesiynoldeb 12

Cyflyrau cyffredin y dylai graddedigion fod yn gyfarwydd â nhw 13

Safonau ar gyfer Addysg a Hyfforddiant 17

Cynllunio, darparu ac asesu rhaglenni 18

Llywodraethu, arwain a rheoli rhaglenni 19

Diwylliant dysgu 19

Gwerthuso, adolygu a sicrhau ansawdd 20

Adnoddau 20

Myfyrwyr 21

Profiad clinigol 21

Cymorth a datblygiad staff 21

Cleifion 22

Am y canllawiau hyn

- 1 Mae Deilliannau i Raddedigion ar gyfer Addysg Cyn-Gofrestru Osteopathig (Deilliannau i Raddedigion) a Safonau ar gyfer Addysg a Hyfforddiant yn cael eu cyhoeddi gan y Cyngor Osteopathig Cyffredinol (y Cyngor) ac yn dod i rym ar 1 Medi 2022. Y Cyngor yw'r corff a sefydlwyd o dan Ddeddf Osteopathiaid 1993 i reoleiddio osteopat heg yn y DU. Mae'n gwneud hyn drwy:
 - bennu safonau
 - sicrhau ansawdd addysg cyn-gofrestru
 - cynnal y Gofrestr o osteopathiaid sydd â chaniatâd cyfreithiol i ymarfer yn y DU
 - dileu neu gyfyngu ar gofrestriad osteopathiaid sydd ddim yn bodloni safonau
- 2 Y [Safonau Ymarfer Osteopathig](#) yw'r safonau craidd, a bennwyd gan y Cyngor, y mae'n rhaid i raddedigion y DU eu dangos cyn y gellir dyfarnu [Cymhwyster Cydnabyddedig](#) iddynt, sy'n galluogi graddedigion i gofrestru ac ymarfer fel osteopathiaid.
- 3 Mae'r Deilliannau i Raddedigion yn cefnogi'r Safonau Ymarfer ac yn gyfeirbwynt ar gyfer myfyrwyr, darparwyr addysgol, cleifion ac eraill. Mae'r deilliannau'n disgrifio agweddau proffesiynol addysg cyn-gofrestru osteopathig, a'r cymwyseddau y mae disgwyl i fyfyrwyr eu dangos cyn graddio er mwyn profi eu bod yn ymarfer yn unol â'r Safonau Ymarfer. Mae'r deilliannau'n cynrychioli'r gofynion isaf i ymgeisio am le ar Gofrestr y Cyngor, a symud ymlaen i yrfa mewn amrywiaeth o leoliadau. Mae'r Safonau ar gyfer Addysg a Hyfforddiant yn nodi'r safonau y disgwyliwn i ddarparwyr rhaglenni addysg osteopathig eu bodloni.
- 4 Dylid darllen y canllawiau ochr yn ochr â chanllawiau atodol eraill a gyhoeddwyd gan y Cyngor, sy'n cynnwys:
 - [canllawiau am addasrwydd myfyrwyr i ymarfer](#)
 - [canllawiau am reoli iechyd ac anabled](#)
- 5 Mae pwyntiau cyfeirio eraill sy'n llywio datblygiad addysg cyn-gofrestru osteopathig yn y gymuned academiaidd yn cynnwys:
 - [Cod Addysg Uwch yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch y DU](#) (yn cynnwys disgwyliadau, arferion, cyngor a chanllawiau yn cynnwys mewn perthynas â chynllunio a datblygu cyrsiau, dysgu ac addysgu, asesu, monitro a gwerthuso).
 - [Datganiad Meincnod Pwnc ar gyfer Osteopat heg yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch](#).
- 6 Dylai'r canlynol ddarllen y canllawiau hyn:
 - myfyrwyr a darpar fyfyrwyr, i'w helpu i ddeall y disgwyliadau proffesiynol ar raddedigion i fodloni'r gofynion rheoleiddio craidd a nodir yn y Safonau Ymarfer.
 - darparwyr hyfforddiant osteopathig, i bennu disgwyliadau proffesiynol ar gyfer myfyrwyr i fodloni'r Safonau Ymarfer, gan arwain at ddyfarnu Cymhwyster Cydnabyddedig a chofrestru gyda'r Cyngor.
 - y rhai sy'n sicrhau ansawdd cymwysterau, i'w helpu i ddeall y disgwyliadau proffesiynol sy'n rhaid eu bodloni i gyflawni'r Safonau Ymarfer a gallu dyfarnu Cymhwyster Cydnabyddedig.
- 7 Gall y canllawiau hyn fod o ddiddordeb i:
 - gweithwyr gofal iechyd eraill.
 - cyflogwyr sy'n hwyluso dealltwriaeth o addysg osteopathig.
 - y gymuned academiaidd a phroffesiynol berthynol i iechyd ehangach, yn enwedig y rhai sydd am gefnogi integreiddio gwell, addysg ryngbroffesiynol a chydweithio yn y gymuned hon.
 - cleifion, i'w hysbysu am gynnwys addysg a hyfforddiant osteopathig.

Cyflwyniad

- 8 Mae'n rhaid i osteopathiaid allu ysgwyddo cyfrifoldeb clinigol llawn am eu cleifion a gweithio mewn partneriaeth â nhw. Mae hyn yn cynnwys gallu cymryd a chofnodi hanes achos claf a gwneud asesiad clinigol priodol, ffurfio diagnosis gwaith priodol neu sail resymegol dros ofal yng nghyd-destun prognosis posibl, ac esbonio hyn yn glir i'r claf i gefnogi trafodaeth ar opsiynau triniaeth. Mae hefyd yn cynnwys cydnabod a gweithio o fewn terfynau eu hyfforddiant a'u cymhwysedd fel ymarferydd a darparu triniaeth a gofal priodol, gan atgyfeirio at weithiwr gofal iechyd arall pan fo angen a rhoi buddiannau'r claf cyn eu rhai nhw – mae hynny'n hollbwysig.
- 9 Mae rhoi cleifion yn gyntaf yn golygu gweithio gyda nhw fel partneriaid yn eu gofal eu hunain, cefnogi cleifion i fynegi beth sy'n bwysig iddyn nhw, cytuno ar nodau a blaenoriaethau eraill, a rhoi'r pwys mwyaf ar eu diogelwch. Mae'n gofyn am ymroddiad i wella'n barhaus, mewn ymarfer unigol ac yn yr amgylchedd gofal iechyd ehangach y mae'r claf yn rhyngweithio ag ef hefyd. Gall osteopathiaid weithio fel rhan o dîm ehangach o weithwyr gofal iechyd proffesiynol sy'n gofalu am y claf, a bydd gofyn iddynt gydweithio â darparwyr gofal iechyd eraill i sicrhau'r gofal gorau posibl i'r claf, pan fo dulliau o'r fath yn briodol ac ar gael.
- 10 Mae darparwyr hyfforddiant osteopathig yn paratoi myfyrwyr osteopathig ar gyfer gofynion ymarfer annibynnol neu gyflogaeth mewn amrywiaeth o rolau neu leoliadau. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth wyddonol a chlinigol, a sgiliau clinigol a phroffesiynol (yn cynnwys cofnodi a myfyrio), yn seiliedig ar gyfathrebu sydd wedi'i deilwra i anghenion unigol y claf (er enghraifft, dealltwriaeth y gall rhai cleifion ddod â chyfieithydd, neu ymateb yn well i wybodaeth ysgrifenedig mewn fformatau hawdd eu darllen), gwerthfawrogiad beirniadol o egwyddorion osteopathig a defnyddio'r sgiliau technegol sydd eu hangen ar gyfer ymarfer. Mae gofynion ymarfer yn gofyn am gyfathrebu effeithiol, gwerthuso beirniadol a'r sgiliau gweinyddol angenrheidiol i redeg practis. Mae sgiliau o'r fath yn helpu i sicrhau bod yr osteopath yn gallu darparu gofal o ansawdd uchel i gleifion. Yn bwysicaf oll, mae'n rhaid i ymarfer osteopathig ymgorffori'r gwerthoedd personol a phroffesiynol sydd eu hangen i ddarparu gofal iechyd o ansawdd uchel, gan sicrhau bod yr osteopath yn rhoi blaenoriaeth i ofal y claf.
- 11 Mae graddio'n amser o bontio sylweddol i fyfyrwyr, wrth iddynt newid yn syth o drin cleifion o dan oruchwyliaeth, i ymgymryd â rôl osteopath cymwysedig – gweithiwr gofal iechyd cofrestredig – ac ysgwyddo cyfrifoldeb clinigol annibynnol. Mae'r cyfnod pontio hwn yn gyfnod o ddysgu dwys allweddol i osteopathiaid newydd gofrestru, a gallant gymryd amser i ymgyfarwyddo ag amgylchedd ymarfer newydd. Dylai myfyrwyr fod yn ymwybodol o beryglon ac effaith ynysigrwydd proffesiynol a chael eu hannog i ddatblygu rhwydweithiau cymheiriaid a chymunedau ymarfer, a all ddatblygu'n rhwydweithiau proffesiynol ar ôl graddio a gydol eu gyrfa. Mae rhwydweithiau gydol gyrfaedd yn hanfodol. Gall y [darparwyr addysgol](#), y corff aelodaeth proffesiynol – y [Sefydliad Osteopatheg, grwpiau osteopatheg rhanbarthol](#) a [sefydliadau arbenigol](#) helpu. Gall hyn fod yn bwysig iawn i'r rhai a all fod yn teimlo'n fwy unig yn sgil cyfrifoldebau gofalu, cyfyngiadau daearyddol neu amgylchiadau bywyd eraill sy'n golygu bod creu a chynnal rhwydweithiau'n anoddach.
- 12 Fel ymarferwyr gofal iechyd, mae osteopathiaid yn gyfrifol hefyd am gadw eu gwybodaeth a'u sgiliau'n gyfredol i sicrhau eu bod yn parhau i ddarparu safonau gofal uchel i gleifion. Dylent ymgysylltu'n broffesiynol, gan gydymffurfio â gofynion rheoleiddio yn ymwneud â [datblygiad proffesiynol parhaus](#) (DPP).

- 13 Mae ymarfer osteopathig yn cael ei ddarparu yn y sector annibynnol yn aml. Mae'r deilliannau yn y canllawiau hyn yn canolbwyntio ar ymarfer clinigol diogel, effeithiol a moesegol o fewn pa bynnag gyd-destun neu leoliad y mae'r osteopath yn darparu'r gofal. Mae'n rhaid i osteopathiaid fod yn gyfarwydd â'r gofynion a'r heriau sy'n wynebu ymarferwyr (yn cynnwys yr heriau o sefydlu, marchnata, rheoli a chynnal busnes newydd) a datblygu strategaethau ar gyfer eu rheoli cyn graddio. Gallai methu â gwneud hynny dynnu sylw oddi ar ofal cleifion yn ystod y blynyddoedd cyntaf o ymarfer a thu hwnt.
- 14 Mae'r ddogfen hon sy'n cynnwys y Deilliannau i Raddedigion ar gyfer Addysg Cyn-Gofrestru Osteopathig a'r Safonau ar gyfer Addysg a Hyfforddiant wedi'i dynodi fel datganiad Pwyllgor Addysg y Cyngor Osteopathig Cyffredinol o dan Reol 3 Rheolau'r Cyngor (Cydnabod Cymwysterau) 2000. Mae'r Deilliannau i Raddedigion yn nodi'r hyn y mae'r Cyngor yn disgwyl i ddarparwyr addysgol osteopathig ei ddarparu ac i fyfyrwyr ei ddangos cyn graddio. Mae'r deilliannau hyn yn dynodi diwedd cam cyntaf continwwm o ddysgu osteopathig sy'n parhau o'r diwrnod cyntaf mewn addysg osteopathig nes ymddeol. Ar ôl graddio, bydd graddedigion yn parhau i gynnal, datblygu ac ehangu eu gwybodaeth a'u sgiliau drwy DPP.

Deilliannau i Raddedigion

Er mwyn graddio gyda Chymhwyster Cydnabyddedig, mae'n rhaid i fyfyrwyr ddangos eu bod yn ymarfer yn unol â Safonau Ymarfer Osteopathig.

Nod y deilliannau hyn yw helpu myfyrwyr i ddangos eu bod yn bodloni'r Safonau Ymarfer Osteopathig. Nid ydynt yn hollgynhwysfawr, fodd bynnag, a gallai darparwyr hyfforddiant osteopathig ofyn i fyfyrwyr ddangos amrywiaeth o ddeilliannau ychwanegol.

Cyfathrebu a phartneriaeth â chleifion

Mae'r berthynas therapiwtig rhwng osteopath a chlaf wedi'i hadeiladu ar gyfathrebu da, ymddiriedaeth a hyder. Mae'n rhaid i gleifion fod yn ganolog i ofal iechyd a derbyn y wybodaeth sydd ei hangen arnynt i wneud dewisiadau gwybodus am y gofal a dderbyniant.

15 Bydd graddedigion yn gallu gwneud y canlynol:

- a. Gweithio mewn partneriaeth â chleifion mewn modd agored a thryloyw, gan barchu eu hunigolrwydd, pryderon, dymuniadau, urddas a'u gwyleidd-dra, a chefnogi cleifion i fynegi beth sy'n bwysig iddyn nhw (yn cynnwys drwy wrando'n astud ac ymateb i adborth). Efallai fod gan bobl anghenion neu ddymuniadau penodol yn ymwneud ag anabledd neu grefydd neu nodweddion gwarchoddedig eraill, er enghraifft, ond gofawch beidio â gwneud rhagdybiaethau o ganlyniad i'r rhain. Dylech drin pob person fel unigolyn, gan archwilio eu pryderon a'u dymuniadau penodol, a nodi a goresgyn rhwystrau i gyfathrebu.
 - b. Deall a gweithredu egwyddorion ymgynghoriadau o bell ac wyneb yn wyneb yn briodol.
 - c. Cyfathrebu gwybodaeth yn effeithiol. Dylid dangos hyn drwy'r canlynol, er enghraifft:
 - i. darparu cymorth i gleifion i fynegi beth sy'n bwysig iddyn nhw.
 - ii. dangos sgiliau rhyngpersonol effeithiol, bod yn gwrtais ac ystyriol gyda chleifion a chydweithwyr a'u trin ag urddas a chwarteisi.
 - iii. dangos sgiliau cyfathrebu clir ac effeithiol yn cynnwys fformatau ysgrifenedig, llafar ac amgen, i wella gofal cleifion.
 - iv. cyfathrebu gwybodaeth sensitif i gleifion, gofawr neu berthnasau'n effeithiol a thosturiol a bod yn sensitif i anghenion cleifion.
 - v. darparu'r wybodaeth y mae cleifion ei heisiau neu angen ei gwybod yn glir, yn llawn a gonest ac mewn ffordd y gallant ei deall, i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus am eu gofal.
1. Mae'n bwysig gofyn i gleifion ddweud wrthydd chi am eu hanghenion a'u dymuniadau cyfathrebu a sut maent yn hoffi rhoi a derbyn gwybodaeth fel ei bod yn hygyrch iddyn nhw. Er enghraifft, gall cleifion â namau synhwyrdd ofyn i chi eu hwynebu fel y gallant ddarllen gwefusau, neu efallai eu bod am ddefnyddio Iaith Arwyddion Prydain neu Makaton (gyda Dehonglydd). Efallai y bydd cleifion am dderbyn gwybodaeth ysgrifenedig mewn ffont neu faint testun arbennig. Efallai y byddant am ddefnyddio cyfieithydd os nad Cymraeg neu Saesneg yw eu mamiaith, neu efallai y byddai cyfathrebiadau hawdd i'w darllen yn fuddiol.

- d. Cael caniatâd ar gyfer pob agwedd ar archwiliadau a thriniaeth fel y bo'n briodol yn unol â chanllawiau'r Cyngor, mae hyn yn cynnwys:
 - i. gallu esbonio natur a goblygiadau'r driniaeth, yng nghyd-destun prognosis posibl, a beth y gall cleifion ei ddisgwyl gennyh chi fel osteopath.
 - ii. sicrhau bod y claf wedi deall natur, manteision rhagweledig ac unrhyw risgiau pwysig neu arwyddocaol sydd gan yr archwiliad, y driniaeth neu gamau eraill arfaethedig a'r opsiynau gofal.
 - iii. sicrhau bod y claf yn rhoi cydsyniad yn wirfoddol - a bod y claf yn deall ei fod yn gallu derbyn neu wrthod yr opsiynau archwiliad neu driniaeth arfaethedig.
 - iv. sicrhau bod gan y claf y capasiti i gydsynio i'r archwiliad, triniaeth neu gamau eraill arfaethedig - mae hyn yn bwysig iawn yn achos plant ac oedolion agored i niwed.
- e. Cynorthwyo cleifion i ofalu am eu hunain i wella a chynnal eu hiechyd a'u lles eu hunain.
- f. Sicrhau nad yw eu gwerthoedd a'u credoau eu hunain yn achosi rhagfarn o ran gofal eu cleifion.
- g. Pennu disgwyliadau am sut y gall cleifion gysylltu (er enghraifft, dros y ffôn neu drwy e-bost) os oes ganddynt unrhyw bryderon (sicrhau bod cleifion yn gallu cael gafael ar y dulliau cyfathrebu sydd ar gael).

Gwybodaeth, sgiliau a pherfformiad

Mae'n rhaid bod gan osteopathiaid y wybodaeth a'r sgiliau i gefnogi eu hymarfer fel gweithwyr gofal iechyd proffesiynol sylfaenol, a rhaid iddynt eu cynnal a'u datblygu gydol eu gyrfaedd, gan weithio o fewn terfynau eu gwybodaeth, sgiliau a phrofiad bob amser.

16 Bydd graddedigion yn gallu gwneud y canlynol:

- a. Gwybod a deall y prif gysyniadau a chyrrff o wybodaeth er mwyn gallu ymarfer osteopatheg, wedi'u seilio ar egwyddorion osteopathig a chanllawiau priodol, a gallu eu gweithredu, yn feirniadol, wrth ofalu am gleifion. Mae'r prif gysyniadau hyn yn cynnwys:
 - i. athroniaeth osteopathig, egwyddorion a chysyniadau ynghylch iechyd, salwch, clefydau ac ymddygiad, a safbwyntiau seicolegol a chymdeithasegol cysylltiedig.
 - ii. strwythur a swyddogaeth dynol normal ac anhrefnus, anatomeg, seicoleg, pathoseicoleg a mecanweithiau poen.
 - iii. gwybodaeth berthnasol o wyddorau clinigol, biofeddygol ac ymddygiadol cyfredol i lywio rheolaeth cleifion.
 - iv. egwyddorion ffordd iach o fyw, ac effeithiau dewisiadau bywyd a ffordd o fyw cleifion ar eu hiechyd a'u lles.
 - v. dealltwriaeth o feddyginiaethau cyffredin a'u heffeithiau a'u goblygiadau clinigol ar gyfer gofal osteopathig.
 - vi. cyd-destun osteopatheg o fewn yr amgylchedd gofal iechyd ehangach.
 - vii. pwysigrwydd amrywiaeth a gwerthoedd unigol a dealltwriaeth o ddeddfwriaeth cydraddoldeb a gwrth-wahaniaethu o fewn gofal osteopathig a sut i gymhwyso hyn i ymarfer.

- viii. effaith gwahaniaethu ac anghydraddoldebau iechyd a sut i archwilio cyd-destun i ddarparu gofal gwell i gleifion.
 - ix. gwahanol leoliadau a chyd-destunau darparu gofal iechyd osteopathig, yn cynnwys y wybodaeth a'r sgiliau sy'n ofynnol i gynnal ymgynghoriadau o bell ac wyneb yn wyneb.
- b. Dangos agwedd feirniadol a myfyriol at ymarfer, dylai hyn gynnwys:
 - i. ymrwymiad i gasglu adborth gan eraill a myfyrio arno;
 - ii. myfyrio yn seiliedig ar lenyddiaeth, canllawiau a phrofiad o ddatblygu sgiliau clinigol a phroffesiynol;
 - iii. dysgu gydol oes;
 - iv. gwella ansawdd gofal gydol eu hoes ymarfer;
 - v. cymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu cymheiriaid, a darparu adborth i eraill.
 - c. Ceisio myfyrio ar eu hymarfer a'i wella'n barhaus.
 - d. Cydnabod a gweithio o fewn terfynau eu hyfforddiant a'u cymhwysedd, gan ofyn am gyfarwyddyd priodol neu atgyfeirio lle bo'n briodol i sicrhau diogelwch a gofal effeithiol i gleifion.
 - e. Gallu dadansoddi a myfyrio ar wybodaeth sy'n gysylltiedig â'u hymarfer er mwyn gwella gofal i gleifion.

Addysg

- 17 Dylai graddedigion allu dangos lefel briodol o ddealltwriaeth addysgol, a fydd yn cynnwys gallu:
 - a. Asesu a gwerthuso eu hanghenion dysgu eu hunain a datblygu cynllun i'w diwallu, gan ystyried pedair thema'r Safonau Ymarfer Osteopathig.
 - b. Ymgymryd â dysgu wedi'i hunan-gyfarwyddo, gan fyfyrion feirniadol i gael cymaint o sgiliau a gwybodaeth glinigol â phosibl.
 - c. Ymgysylltu â chymhelliant, cam datblygu a chapasiti unigolion a'u harfarnu ac ymateb iddynt, cydweithio i gefnogi llythrennedd iechyd a grymuso unigolion i gymryd rhan mewn penderfyniadau am eu gofal a sicrhau'r iechyd a lles gorau.
 - d. Manteisio ar gyfleoedd i ddysgu gydag eraill, gan gydnabod manteision dull cydweithredol o ofalu am gleifion a datblygiad proffesiynol.
 - e. Cydnabod y rôl y gallant ei chyflawni i gefnogi cydweithwyr, fel rôl-fodelau, mentoriaid, ac wrth roi adborth i gymheiriaid i ddatblygu eu hunain ac eraill a gwella gofal i gleifion.

Arwain a rheoli

- 18 Dylai graddedigion allu dangos lefel briodol o ddealltwriaeth o arwain a rheoli, a fydd yn cynnwys gallu:
 - a. Bod yn esiampl o werthoedd eu darparwr addysg, gan ddangos dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn o ddarparu gofal a datblygiad i gleifion.

- b. Gwerthuso ac archwilio eu hymarfer eu hunain, ac os yn briodol, cymryd rhan mewn gwasanaeth amlddisgyblaethol ehangach a gwerthuso tîm i wella gofal cleifion (er enghraifft, canlyniadau gofal, profiad a diogelwch).
- c. Cymryd rhan mewn prosesau adolygu cymheiriaid i lywio eu hymarfer eu hunain ac eraill, gan ffurfio a gweithredu strategaethau i weithredu ar ddysgu a gwneud gwelliannau.
- d. Derbyn adborth gan amrywiaeth o ffynonellau (yn cynnwys cleifion a chydweithwyr), ei ddadansoddi a nodi ffyrdd o wella darpariaeth gofal osteopathig.
- e. Dangos arweiniad, gwydnwch ac ymroddiad, gan reoli sefyllfaoedd anghyfarwydd, cymhleth neu anrhagweladwy a cheisio meithrin hyder mewn pobl eraill.
- f. Dangos eu bod yn barod i dderbyn her ac yn barod i herio eraill yn adeiladol, a chodi llais pan allai ymddygiad eraill effeithio ar ddiogelwch, iechyd a lles cleifion, cydweithwyr a'r cyhoedd.

Ymchwil

- 19 Dylai graddedigion allu dangos lefel briodol o ddealltwriaeth a darpariaeth ymchwil, yn cynnwys gallu:
- a. Arfarnu tystiolaeth yn feiriadol a gwerthuso ei hansawdd a'i phriodolrwydd ar gyfer ei defnyddio mewn ymarfer clinigol.
 - b. Deall amrywiaeth o gysyniadau a methodolegau ym maes ymchwil glinigol.
 - c. Gallu gwahaniaethu rhwng ymchwil, archwiliad clinigol a gwerthusiad gwasanaeth.
 - d. Deall a gallu defnyddio iaith ymchwil dechnegol.
 - e. Gallu dewis dulliau ymchwil priodol i ateb cwestiynau ymchwil.
 - f. Deall mesur canlyniadau yng nghyd-destun ymarfer clinigol a phrosiectau ymchwil.
 - g. Gwerthuso ansawdd, uniondeb a dilysrwydd gwybodaeth a data.
 - h. Deall a gallu dehongli ymchwil feintiol ac ansoddol.
 - i. Deall cyfrinachedd mewn perthynas â data a gwybodaeth lle gellir adnabod cleifion yn cynnwys [egwyddorion Caldicott Guardian](#).
 - j. Dangos dealltwriaeth o foeseg a gweithdrefnau cymeradwyo llywodraethu mewn perthynas â dechrau a chyflawni ymchwil.
 - k. Dangos dealltwriaeth o gydsyniad a recriwtio cyfranogwyr mewn modd moesegol sy'n gyson â phrotocol ymchwil, a gweithredu fel y bo'n briodol wrth ymarfer.
 - l. Deall a chyflawni ymarfer clinigol da mewn perthynas â gofal uniongyrchol i gleifion/cyfranogwyr.

Diogelwch ac ansawdd wrth ymarfer

Mae'n rhaid i osteopathiaid ddarparu gofal iechyd diogel o ansawdd uchel i gleifion.

- 20 Bydd y graddedigion yn gallu gwneud y canlynol:
- a. Cofnodi hanes achos claf yn gywir, gan addasu eu harddull gyfathrebu i ystyried anghenion unigol y claf (er enghraifft, fformatau hawdd eu darllen i gefnogi pobl ag anabledau dysgu) a sensitifrwydd er mwyn meithrin perthynas therapiwtig effeithiol.
 - b. Cofnodi hanes y claf a chanfyddiadau'n gryno a chywir yn unol â chanllawiau'r Cyngor.
 - c. Dewis a chynnal asesiad a gwerthusiad clinigol cywir a phriodol o glaf unigol (gan ystyried, er enghraifft, cyflyrau iechyd isorweddol, gwahanol arlliwiau croen neu wahanol asesiadau a allai fod yn angenrheidiol mewn perthynas â rhyw neu rywedd, lle bo'n briodol). Bydd hyn yn cynnwys profion clinigol perthnasol, arsylwi, dadansoddi teimlad cyffyrddol a symudiad, i weld pob arwydd corfforol, meddyliol ac emosiynol er mwyn ffurfio sail cynllun trin a rheoli, mewn partneriaeth â'r claf, yn cynnwys dadansoddi achoseg ac unrhyw ffactorau rhagdueddol neu barhaus.
 - d. Dangos dealltwriaeth o egwyddorion a'r defnydd o gymorth cyntaf a chymryd camau priodol mewn argyfwng meddygol.
 - e. Gwerthuso gwybodaeth a gasglwyd o wahanol ymchwiliadau a ffynonellau yn feirniadol, i ffurfio diagnosis gweithio neu sail resymegol briodol ar gyfer gofal, yng nghyd-destun prognosis posibl, ac esbonio hyn yn glir i'r claf, gan gydnabod meysydd sydd angen eu hatgyfeirio ar gyfer triniaeth neu ymchwiliad pellach.
 - f. Datblygu a gallu gweithredu cynllun gofal priodol mewn partneriaeth â'r claf a fydd yn ystyried ei werthoedd, dymuniadau a nodweddion penodol, yn seiliedig ar y diagnosis gweithio, y dystiolaeth orau sydd ar gael a sgiliau, profiad a chymhwysedd yr ymarferydd. Gall hyn gynnwys presgripsiwn addysg, symud, trin ac ymarfer i'r claf neu fentrau eraill i hyrwyddo a hwyluso hunanreolaeth y claf, gan ddefnyddio'r holl sgiliau ymarferol yn fanwl gywir, a'u haddasu pan fo angen i ddarparu gofal diogel ac effeithiol.
 - g. Gwybod am amrywiaeth o fodolau gofal iechyd a gallu eu defnyddio mewn gwahanol sefyllfaoedd a chyda gwahanol gleifion yn seiliedig ar gredoau, dymuniadau ac anghenion iechyd y claf, gan ddefnyddio model bioseicogymdeithasol i lywio asesiad a dull rheoli'r claf.
 - h. Deall effaith ymddygiad, iaith a chredoau a rhagfarn ddjarwybod yr ymarferydd ar ganlyniadau cleifion.
 - i. Ni ddylai'r ymarferydd ddod â'i gredoau ei hun i'r sgwrs broffesiynol neu'r driniaeth, a dylai osgoi unrhyw dueddiadau tuag at gysgodi diagnostig, lle rhagdybir bod symptomau claf yn ganlyniad i gyflyrau sy'n bodoli'n barod.
 - j. Cydnabod a hyrwyddo pwysigrwydd rhwydweithiau a chymunedau cymdeithasol ar gyfer unigolion a'u gofalywr wrth reoli iechyd a lles.

- k. Hyrwyddo pwysigrwydd gweithgarwch corfforol ar gyfer iechyd, a gweithio mewn partneriaeth â chleifion i'w galluogi i gynnwys hyn yn eu bywydau bob dydd.
- l. Gallu dewis neu addasu dulliau i ddiwallu anghenion unigolyn. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth am wrtharwyddion cymharol ac absoliwt dulliau trin osteopathig a dulliau atodol.
- m. Adolygu'r diagnosis cychwynnol ac effeithiau gofal osteopathig yn rheolaidd, mewn partneriaeth â'r claf, gan addasu'r cynllun rheoli fel y bo'n briodol.
- n. Cydnabod pan fo angen atgyfeiriad, ac atgyfeirio'r claf i weithiwr gofal iechyd proffesiynol arall, gan ddilyn gweithdrefnau atgyfeirio priodol.
- o. Cymryd rhan yn y broses atgyfeirio o ofal sylfaenol i ofal eilaidd a/neu drydyddol ac i'r gwrthwyneb, a dangos gallu i atgyfeirio ar draws ffiniau a thrwy wahanol lwybrau gofal, fel y bo'n briodol.
- p. Gallu llunio adroddiadau ac atgyfeiriadau a chyflwyno gwybodaeth mewn fformat priodol i gefnogi gofal cleifion a rheoli ymarfer yn effeithiol.
- q. Cydnabod pan fo'r claf wedi cael adwaith andwyol i driniaeth a chymryd camau priodol.
- r. Rhyddhau claf o ofal yn briodol.
- s. Bod yn ymwybodol o'u rôl ehangach fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol i gyfrannu at wella iechyd a lles cleifion drwy fod yn ymwybodol o broblemau a phryderon iechyd cyhoeddus, gan eu trafod mewn ffordd gytbwys a llywio cleifion at adnoddau i gefnogi penderfyniadau a dewisiadau ffordd o fyw iach. Dylai ymarferwyr fod yn ymwybodol o effaith anghydraddoldebau iechyd ac amgylchiadau economaidd-gymdeithasol unigolion a sicrhau bod cyngor yn cael ei deilwra'n briodol ac y rhoddir cyfarwyddyd priodol ynghylch cymorth.
- t. Bod â dealltwriaeth o ofynion iechyd a diogelwch, yn cynnwys asesiadau risg, a mesurau rheoli haint yn ymwneud ag ymarfer diogel, a gallu eu gweithredu wrth ymarfer, gan ddilyn canllawiau iechyd cyhoeddus, rheoleiddio a phroffesiynol i osgoi trosglwyddo clefydau trosglwyddadwy (gweler [Canllawiau'r Cyngor Osteopatheg Cyffredinol ar Reoli Heintiau](#)).
- u. Cydnabod pan allai cleifion (yn cynnwys plant ac oedolion agored i niwed) fod yn wynebu risg (yn cynnwys mewn sefyllfaoedd sy'n cynnwys trais domestig), a gallu cymryd camau gweithredu priodol i gadw cleifion rhag niwed, yn cynnwys dilyn y gweithdrefnau diogelu perthnasol.
- v. Deall eu dyletswydd fel gweithwyr gofal iechyd proffesiynol i gymryd camau gweithredu priodol os ydynt yn credu bod iechyd, ymddygiad neu berfformiad proffesiynol cydweithiwr yn achosi risg i gleifion.

- w. Dangos ffyrdd o sefydlu ymarfer hyfyw, diogel ac effeithiol, yn cynnwys:
 - i. gwybodaeth am a'r gallu i gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol a chanllawiau cysylltiedig, yn cynnwys ym meysydd iechyd a diogelwch, diogelu data, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, a gofynion ariannol a chyfrifyddu.
 - ii. gallu defnyddio dulliau priodol a chyfreithiol o farchnata a hysbysebu.
 - iii. dealltwriaeth o'r problemau mewn perthynas â defnyddio cyfryngau cymdeithasol yn briodol, yn gyfreithiol, yn ddiogel a moesegol, mewn perthynas ag ymarfer proffesiynol.
 - iv. gwybodaeth a dealltwriaeth o'r gofynion rheoleiddio yn eu hardal fwriedig, yn cynnwys rolau'r awdurdod lleol perthnasol, y [Quality Care Commission](#) (Lloegr), [Healthcare Improvement Scotland](#), y [Regulation and Quality Improvement Authority](#) (Gogledd Iwerddon) ac [Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru](#).
 - v. y gallu i ddatblygu gwybodaeth glir, gynhwysol a hygyrch am gleifion mewn amrywiaeth o fformatau a dulliau i ddarparu gwybodaeth am gleifion y gall cleifion unigol ei deall cyn apwyntiad.

Proffesiynoldeb

Mae'n rhaid i osteopathiaid weithredu'n onest a gydag uniondeb a chynnal safonau ymddygiad proffesiynol a phersonol uchel i sicrhau ymddiriedaeth y cyhoedd yn y proffesiwn, gan gynnal ei enw da bob amser drwy eu hymddygiad yn y gweithle a thu allan.

21 Bydd graddedigion yn gallu gwneud y canlynol:

- a. Ymarfer yn unol â'r egwyddorion a'r safonau sydd yn y Safonau Ymarfer Osteopathig a chanllawiau cysylltiedig a gyhoeddir o dro i dro, a deall sut i weithio o fewn cyd-destun ansicrwydd, gan ddefnyddio'r safonau a ffynonellau gwybodaeth eraill i lywio barn broffesiynol a phenderfyniadau mewn partneriaeth â chleifion.
- b. Dangos gonestrwydd ac uniondeb mewn ymarfer proffesiynol.
- c. Sefydlu a chynnal ffiniau proffesiynol clir gyda chleifion a chydweithwyr, gan gydnabod pwysigrwydd ymddiriedaeth yn y berthynas therapiwtig.
- d. Dangos dealltwriaeth o rôl sefydliadau a chyrrff sy'n ymwneud ag addysg a rheoleiddio ostepathig a gweithwyr iechyd proffesiynol ehangach a chyfraniad osteopatheg yn yr amgylchedd gofal iechyd ehangach.
- e. Deall pwysigrwydd dyletswydd gonestrwydd ym maes gofal iechyd, a gweithredu ar hyn, gan ddatgelu ac ymddiheuro am bethau sydd wedi mynd o chwith, a chymryd camau mewn partneriaeth â'r claf i leihau eu heffaith.
- f. Cydnabod sefyllfaoedd a allai arwain at gŵyn neu anfodlonrwydd, rheoli sefyllfaoedd lle nad yw disgwyliaid cleifion yn cael eu bodloni a gallu rheoli pryderon a chwynion cleifion yn briodol.
- g. Deall a pharchu hawliau cleifion i breifatrwydd a chyfrinachedd, a'r mesurau sydd eu hangen i ddiogelu gwybodaeth cleifion yn effeithiol, gan gydymffurfio â'r holl ofynion cyfreithiol yn hyn o beth.

2. Byddai hyn yn cynnwys rhagweld anghenion y rhai â nodweddion gwarchoddedig yn cynnwys oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, crefydd neu gred, rhyw, a chyfeiriadedd rhywiol.

- h. Deall cyfraniadau gweithwyr iechyd a gofal proffesiynol eraill, a phan fo angen, gallu cydweithio ag eraill i ddarparu'r gofal gorau posibl i gleifion.
- i. Cefnogi cydweithwyr i wella gofal i gleifion a llywio eu dysgu a'u datblygiad proffesiynol, gan weithredu fel rôl-fodel a dangos arweiniad lle bo'n briodol.
- j. Cydnabod y gall blinder a phroblemau iechyd gweithwyr gofal iechyd (yn cynnwys eu hunain) gyfaddawdu gofal i gleifion, a chymryd camau – yn cynnwys gofyn am arweiniad gan eraill lle bo'n briodol – i leihau'r risg.
- k. Deall yr angen i gymryd camau i integreiddio i'r gymuned broffesiynol, a'r cymorth proffesiynol sydd ar gael gan amrywiaeth o ffynonellau i helpu gyda'r pontio i fywyd practis, yn cynnwys:
 - Y Sefydliad Osteopatheg (y corff proffesiynol ar gyfer osteopathiaid)
 - Grwpiau a chymunedau rhanbarthol
 - Grwpiau Buddiant Arbennig a chymdeithasau
 - Adnoddau a ddarperir gan y Cyngor i gefnogi datblygiad proffesiynol ac ymgysylltiad â gofynion DPP
 - Hybiau Ymchwil y Cyngor Osteopathig Cenedalethol
 - Y gymuned o weithwyr iechyd proffesiynol lleol ehangach.

Cyflyrau cyffredin y dylai graddedigion fod yn gyfarwydd â nhw

- 22 Mae'n rhaid i raddedigion fod wedi gweld dyfnder (niferoedd) ac ehangder (amrywiaeth) digonol o gleifion i'w galluogi i gyflawni'r Deilliannau i Raddedigion ar gyfer Addysg Cyn-Gofrestru Osteopathig ac i ddangos eu bod yn ymarfer yn unol â'r Safonau Ymarfer Osteopathig.
- 23 Mae'n rhaid i raddedigion gael y cyfle i gyfnerthu eu sgiliau clinigol cyn graddio. Er mwyn cefnogi hyn, dylai addysg osteopathig cyn-gofrestru gynnwys o leiaf 1,000 o oriau o ymarfer clinigol, er mai bodloni deilliannau sy'n bwysig nid cronni oriau. Gellir cyflawni dyfnder ac ehangder profiad digonol mewn amrywiaeth o ffyrdd, er enghraifft, drwy efelychiadau yn cynnwys actorion, clinigau rhithwir a phell, drwy arsylwi a rhyngweithio clinigol uniongyrchol, lleoliadau gydag osteopathiaid eraill, gweithwyr iechyd proffesiynol neu'r GIG, yn ogystal â darparu gofal clinigol ymarferol yn y clinig addysgu. Dylai graddedigion fod wedi gweld tua 50 claf newydd er mwyn cynnwys y cyflyrau a nodir isod. Dylai graddedigion sicrhau eu bod wedi gweld cleifion ar fwy nag un achlysur hefyd i'w galluogi i archwilio'r cyflyrau hyn yn llawn.
- 24 Gall rhai o'r cyflyrau isod gael eu dangos mewn ffyrdd eraill, er enghraifft, drwy chwarae rôl a defnyddio cleifion ffug.

Elfennau cyffredin ymgynghoriadau

- 25 Mae'n rhaid i raddedigion allu dangos y canlynol mewn amrywiaeth eang o wahanol gyflyrau neu sefyllfaoedd cleifion:
 - a. Cofnodi hanes achos priodol, yn cynnwys:
 - i. proffil claf priodol a pherthnasol
 - ii. symptomau'r claf

- iii. hanes meddygol llawn (er enghraifft, ffactorau seicogymdeithasol, trawma, hanes meddygol, cymdeithasol a theuluol)
 - iv. ymateb i driniaeth flaenorol
 - v. dealltwriaeth o werthoedd, dymuniadau a nodau'r claf a beth sy'n bwysig iddo
- b. Gwneud asesiad priodol o iechyd cyffredinol y claf o'r hanes achos ac ymddangosiad ac ymddygiad y claf.
- c. Gwneud archwiliad ac asesiad osteopathig o fiofecaneg a system gyhyrsgerberbydol y claf. Dylai hyn gynnwys:
- i. arsywli ar osgo ac ystum;
 - ii. archwiliad osteopathig o ganfyddiadau statig a deinamig, gweithredol a goddrychol drwy arsylwi a theimlad cyffyrddol wrth sefyll a/neu eistedd a gorwedd.
- d. Gwneud archwiliad clinigol priodol o'r claf (yn cynnwys archwiliad gweithredol a goddefol ac archwiliad clinigol o systemau) gan ystyried natur eu cyflwr a hanes achos.
- e. Asesu ac esbonio cyfraniad posibl unrhyw ffactorau sy'n berthnasol i'r gŵyn dan sylw (er enghraifft, cefndir anatomegol, ffisiolegol, seicolegol, diwylliannol, moesegol, ffactorau cymdeithasol ac unrhyw ffactorau eraill).
- f. Esbonio canfyddiadau clinigol, yn cynnwys prognosis posibl, i gleifion a chydweithwyr yn gywir a chlr.
- g. Defnyddio rhesymeg glinigol feirniadol wedi'i datblygu'n dda ac esbonio:
- i. arwyddocâd yr arwyddion a'r symptomau
 - ii. y diagnosis gwahaniaethol a'r diagnosis gweithio
 - iii. y gwerthusiad osteopathig, yn cynnwys yr achoseg ac unrhyw ffactorau rhagdueddol neu barhaus a amheuir
 - iv. ansicrwydd a chymhlethdod posibl
 - v. sut y daethant i'r casgliad bod yr achos yn addas iddynt i'w drin, a/neu fod angen ei atgyfeirio at weithwyr gofal iechyd proffesiynol arall
- h. Ffurio cynllun trin a rheoli'n seiliedig ar:
- i. y diagnosis gweithio
 - ii. rhagdybiaeth glir am yr achoseg ac unrhyw ffactorau rhagdueddol neu barhaus
 - iii. dealltwriaeth o'r claf sy'n seiliedig ar wrando ar y claf a thrafod ei ddisgwyliadau, gwerthoedd a dymuniadau
 - iv. y dystiolaeth orau sydd ar gael
 - v. nodau triniaeth penodol
 - vi. dulliau arfaethedig o gyflawni'r nodau triniaeth (yn cynnwys esboniad o'r fecanwaith a'r effaith debygol)
- i. Dangos sut y gwnaethant weithio gyda'r claf i alluogi'r claf i roi cydsyniad gwybodus yn cynnwys sut wnaethant fynd i'r afael â'r canlynol:
- i. disgwyliadau'r claf.
 - ii. sut y cafodd risgiau pwysig neu arwyddocaol yn gysylltiedig â'u cynllun triniaeth neu reoli arfaethedig eu hesbonio i'r claf.
 - iii. sut y cafodd manteision y gwahanol opsiynau a gynigwyd eu hesbonio i'r claf a sut y rhoddwyd atebion i gwestiynau'r claf.
 - iv. sut roedd y claf yn gallu gwneud penderfyniad, a rhoi cydsyniad i archwiliad a thriniaeth, a sut y cofnodwyd hyn.

- j. Cynnal gwerthusiad o effeithiolrwydd triniaeth yn ystod ac ar ddiwedd y cwrs o driniaeth.
- k. Gallu rheoli ble na chafodd disgwyliadau cleifion ynghylch effeithiolrwydd rheolaeth osteopathig eu bodloni, a dangos cyfathrebu effeithiol gyda chleifion ac eraill lle bo'n briodol mewn sefyllfaoedd o'r fath, yn cynnwys atgyfeirio lle bo'n briodol.
- l. Yn achos atgyfeirio, dangos:
 - i. dealltwriaeth o'u terfynau cymhwysedd personol a'r gallu i atgyfeirio at osteopath neu weithiwr gofal iechyd arall mwy profiadol pan fo angen.
 - ii. sut y cafodd y claf ei gynnwys yn y penderfyniad i'w atgyfeirio at osteopath neu weithiwr gofal iechyd proffesiynol arall mwy profiadol.
 - iii. y camau a gymerwyd i gynorthwyo'r claf i ganfod osteopath neu weithiwr gofal iechyd proffesiynol mwy priodol.
 - iv. mecanwaith yr atgyfeiriad a wnaed (er enghraifft, y llythyr atgyfeirio arfaethedig)
 - v. canlyniad yr atgyfeiriad, yn cynnwys unrhyw addasu dilynol ar eu cynllun triniaeth a rheoli.

Y casgliad cyffredin o gyflyrau clinigol

- 26 Dylai graddedigion allu dangos dealltwriaeth gadarn o amrywiaeth o gyflyrau, naill ai drwy brofiad ymarfer gyda chleifion go iawn neu mewn sefyllfaoedd wedi'u hefelychu, a ddylai gynnwys:
- a. Achos o gyflwr cyhyrsgerbydol.
 - b. Achos o gyflwr nad yw'n gyhyrsgerbydol.
 - c. Achos o gyflwr ag anghenion cyfathrebu penodol (er enghraifft, anghenion yn ymwneud ag iaith neu anabledd).
 - d. Cleifion ag amrywiaeth o nodweddion a allai gynnwys oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, hunaniaeth o ran rhywedd, beichiogrwydd a mamolaeth, crefydd neu gred, rhyw neu gyfeiriadedd rhywiol.
 - e. Claf sy'n derbyn cwrs llawn o driniaeth – dylai'r myfyriwr graddedig barhau i weld y claf, o gofnodi ei hanes achos cychwynnol drwy'r driniaeth i pan mae'n cael ei ryddhau, a dylai ymdrin â gofal dilynol hefyd.
 - f. Claf sydd angen cael ei atgyfeirio at weithiwr gofal iechyd proffesiynol arall.
 - g. Claf sydd yng ngofal gweithiwr gofal iechyd proffesiynol arall am gyflwr lle nad osteopatheg yw'r dull addas o drin y broblem sylfaenol o bosibl, ond lle y gallai triniaeth osteopathig fod o gymorth i leddfu symptomau.
 - h. Claf y daethpwyd i'r casgliad bod y defnydd o rai technegau yn anaddas ar ei gyfer (gwrtharwyddion).
 - i. Achosion lle nad yw cleifion yn ymateb yn unol â'r prognosis disgwyliedig.
 - j. Achosion lle mae gan gleifion gyflyrau cronig a allai fod angen triniaeth reolaidd i helpu'r claf i fyw'n well yn ei amgylchedd.

- k. Achosion lle mae ymgynghoriad o bell yn cael ei wneud gyda'r claf.
- l. Cyflyrau lle gall atgyfeiriad a diagnosis cynnar fod yn bwysig iawn ar gyfer sicrhau'r cyfle gorau i ddeilliannau hirdymor yr unigolyn, er enghraifft, dad-drefniant mewnlol y ben-glin, gweyllen ffêr toredig, rhwyg anferth i lawes tröedydd, arthritis llidiol a chlefydau cymalau ac asgwrn cefn llidiol, syndrom cauda equina, haint ar y cymalau, haint meinweoedd meddal, haint ar yr esgyrn, arteritis arleisiol.

Y casgliad cyffredin o ddulliau trin

- 27 Dylai fod gan raddedigion ddealltwriaeth feirniadol o amrywiaeth o ddulliau gofal cleifion sy'n ddigonol i lywio rheolaeth osteopathig cleifion yn ddiogel ac effeithiol, a'r sgiliau i'w rhoi ar waith mewn partneriaeth â chleifion ac o fewn cyd-destun y Safonau Ymarfer Osteopathig.
- 28 Dylai dulliau osteopathig ar gyfer triniaeth a rheoli cleifion gynnwys:
 - a. Gweithio mewn partneriaeth â'r claf yn cynnwys gwranddo ar beth sy'n bwysig i'r claf a deall hynny.
 - b. Amrywiaeth o dechnegau llaw uniongyrchol ac anuniongyrchol sydd â'r nod o wella symudedd a swyddogaeth ffisiolegol mewn meinweoedd i wella iechyd a lles a lleihau poen.
 - c. Cyngor a chyfarwyddyd ar adsefydlu i hwyluso hunanreolaeth a gwella adferiad.
 - d. Darparu gwybodaeth a chyfarwyddyd ar iechyd ac atgyfeirio at adnoddau i gefnogi dewisiadau a phenderfyniadau cleifion am eu hiechyd a'u lles.

Safonau Addysg a Hyfforddiant

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysgol osteopathig ddarparu cwricwlwm sy'n sicrhau bod yr holl raddedigion sydd â Chymwysterau Cydnabyddedig yn bodloni'r deilliannau yn y canllawiau hyn a'r Safonau Ymarfer Osteopathig, ac sy'n bodloni'r safonau canlynol ar gyfer addysg a hyfforddiant.

- 1 Cynllun, darparu ac asesu rhaglenni**
- 2 Llywodraethu, arwain a rheoli rhaglenni**
- 3 Diwylliant dysgu**
- 4 Gwerthuso, adolygu a sicrhau ansawdd**
- 5 Adnoddau**
- 6 Myfyrwyr**
- 7 Profiad clinigol**
- 8 Cymorth a datblygiad staff**
- 9 Cleifion**

1 Cynllunio, darparu ac asesu rhaglenni

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. eu bod yn gweithredu a pharhau i adolygu proses dderbyn agored, teg, tryloyw a chynhwysol, gyda gofynion mynediad priodol yn cynnwys cymhwysedd mewn Saesneg llafar ac ysgrifenedig.
- b. bod yna bolisiau cydraddoldeb ac amrywiaeth ar gael mewn perthynas ag ymgeiswyr, a'u bod yn cael eu gweithredu a'u monitro'n effeithiol.
- c. eu bod yn gweithredu proses deg a phriodol ar gyfer asesu dysgu a phrofiad blaenorol ymgeiswyr.
- d. bod yr holl staff sy'n ymwneud â chynllunio a darparu rhaglenni'n derbyn hyfforddiant ar holl bolisiau'r darparwr addysgol (yn cynnwys polisiau i sicrhau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant), a'u bod yn gefnogol, hygyrch, ac yn gallu cyflawni'u rolau'n effeithiol.
- e. bod cwricwla ac asesiadau'n cael eu datblygu a'u gwerthuso gan addysgwyr ac ymarferwyr profiadol a chymwys.
- f. eu bod yn cynnwys cyfranogiad myfyrwyr, cleifion, a'r cyhoedd lle bo'n bosibl a phriodol, wrth gynllunio a datblygu rhaglenni, a sicrhau bod adborth gan y grwpiau hyn yn cael ei ystyried yn rheolaidd ac y gweithredir arno.
- g. bod y rhaglen a gaiff ei chynllunio a'i darparu'n adlewyrchu sgiliau, y sylfaen wybodaeth, yr agweddau a'r gwerthoedd sydd i'w gweld yn y Deilliannau i Raddedigion ar gyfer Addysg Cyn-Gofrestru Osteopathig (yn cynnwys yr holl ddeilliannau gan gynnwys effeithiolrwydd wrth addysgu myfyrwyr am anghydraddoldebau iechyd a thriniaeth ddiuedd ar gyfer cleifion amrywiol).
- h. mae dulliau asesu'n ddibynadwy a dilys, ac yn darparu mesur teg o gyflawniad a datblygiad myfyrwyr ar gyfer rhan berthnasol y rhaglen.
- i. bod meysydd pwnc yn cael eu darparu gan addysgwyr â gwybodaeth ac arbenigedd perthnasol a phriodol (rhaid i addysgu cynnwys osteopathig neu oruchwylio mewn clinigau addysgu, clinigau o bell neu ryngweithiadau clinigol eraill fod wedi'u cofrestru gyda'r Cyngor neu reoleiddiwr gofal iechyd statudol arall yn y DU lle bo'n briodol i ddarparu addysg amrywiol).
- j. bod yna broses effeithiol ar waith ar gyfer derbyn, ymateb i a dysgu o gwynion myfyrwyr.
- k. bod yna broses effeithiol ar waith i fyfyrwyr gyflwyno apelau academiaidd.

2 Llywodraethu, arwain a rheoli rhaglenni

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. eu bod yn gweithredu mecanweithiau llywodraethu effeithiol sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl ofynion cyfreithiol, rheoleiddiol ac addysgol, yn cynnwys polisiau ar gyfer diogelu, gyda llinellau clir o gyfrifoldeb ac atebolrwydd. Dylai hyn gynnwys rheoli a llywodraethu risg effeithiol, llywodraethu gwybodaeth a gofynion GDPR a llywodraethu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant a llywodraethu'n ymwneud â chynllunio, darparu a dyfarnu cymwysterau.
- b. bod ganddynt a'u bod yn gweithredu gweithdrefnau addasrwydd i ymarfer teg, effeithiol a thryloyw i fynd i'r afael â phryderon am ymddygiad myfyrwyr a allai gyfaddawdu diogelwch cyhoeddus neu gleifion, neu gwestiynu eu gallu i fodloni'r Safonau Ymarfer Osteopathig.
- c. bod yna sianeli hygyrch ac effeithiol i allu lleisio pryderon a chwynion a gweithredu arnynt.
- d. bod y diwylliant yn ddiogel i fyfyrwyr, staff a chleifion godi eu llais am ymddygiad annerbyniol ac amhriodol, yn cynnwys bwlio (gan gydnabod y gall hyn fod yn anoddach i bobl sy'n cael eu bwlio neu eu haflonyddu neu i bobl sydd wedi dioddef anfantais yn sgil nodwedd warchoddedig benodol ac y gall fod angen darparu gwahanol lwybrau ar gyfer gwahanol bobl i'w galluogi i deimlo'n ddiogel). Dylid atgyfeirio at lwybrau cymorth a chyingor allanol ac ar gyfer mynegi pryderon, er enghraifft, y [Cyngor Osteopathig Cyffredinol](#), [Protect](#) (elusen codi llais sy'n gweithredu ledled y DU), y [National Guardian](#) yn Lloegr, neu'r [adnoddau ar gyfer codi llais yng Nghymru](#), [adnoddau ar gyfer codi llais yn yr Alban](#), ac [adnoddau yng Ngogledd Iwerddon](#).
- e. bod y diwylliant yn estyn croeso i staff a myfyrwyr sy'n gwneud camgymeriadau neu sydd ddim yn gwybod sut i ymdrin â sefyllfa benodol yn briodol ac yn eu hannog a'u cefnogi i godi llais a gofyn am yngor a chymorth.
- f. bod systemau i'w cael i roi sicrwydd, gyda thystiolaeth ategol, bod myfyrwyr wedi dangos deilliannau dysgu yn llawn.

3 Diwylliant dysgu

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. bod yna ddiwylliant gofalggar a thosturiol o fewn y darparwr addysgol sy'n rhoi pwyslais ar ddiogelwch a lles myfyrwyr, cleifion, addysgwyr a staff, ac yn ymgorffori'r Safonau Ymarfer Osteopathig.
- b. eu bod yn meithrin a chynnal diwylliant o weithredu agored, gonestrwydd, cynhwysiant a pharch i'r naill a'r llall ymhlith staff, myfyrwyr a chleifion.
- c. bod y diwylliant dysgu yn deg, diduedd, cynhwysol a thryloyw, ac yn seiliedig ar egwyddorion cydraddoldeb ac amrywiaeth (yn cynnwys ymwybyddiaeth gyffredinol o gynhwysiant, addasiadau rhesymol a rhagweld anghenion unigolion amrywiol), a bod rhaid iddo fodloni gofynion yr holl ddeddfwriaeth berthnasol a bod yn gefnogol a chroesawgar.

- d. bod yna brosesau ar waith i nodi ac ymateb i broblemau a allai effeithio ar ddiogelwch, hygyrchedd neu ansawdd yr amgylchedd dysgu, ac i fyfyrion ar bethau sy'n mynd o'i le a dysgu ganddynt.
- e. bod myfyrwyr yn cael eu cynorthwyo i ddatblygu fel dysgwyr a gweithwyr proffesiynol yn ystod eu haddysg.
- f. eu bod yn hyrwyddo diwylliant o ddysgu gydol oes yn ymarferol i fyfyrwyr a staff, gan annog dysgu oddi wrth ei gilydd, a sicrhau bod yna hawl i herio'n ddiogel, a heb atebolrwydd.

4 Gwerthuso, adolygu a sicrhau ansawdd

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. bod yna fecanweithiau effeithiol ar waith i fonitro ac adolygu'r rhaglen, i gynnwys gwybodaeth am berfformiad a chynnydd myfyrwyr (a gwybodaeth am nodweddion gwarchoddedig), fel rhan o gylch adolygu ansawdd.
- b. bod arbenigedd allanol yn cael ei ddefnyddio yn yr adolygiad ansawdd o raglenni cyn-gofrestru osteopathig.
- c. bod yna strwythur rheoli effeithiol, a bod polisiau a gweithdrefnau perthnasol a phriodol ar waith ac yn cael eu hadolygu i sicrhau eu bod yn gyfredol.
- d. eu bod yn dangos gallu i groesawu a gweithredu arloesedd mewn ymarfer ac addysg osteopathig, lle bo'n briodol.

5 Adnoddau

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. eu bod yn darparu adnoddau cymwys, hygyrch a digonol ar gyfer pob agwedd ar y rhaglen, yn cynnwys darpariaeth glinigol, i sicrhau bod yr holl ddeilliannau dysgu'n cael eu cyflawni'n effeithiol ac effeithlon.
- b. bod y gymhareb staff-myfyrwyr yn ddigonol i ddarparu addysg a hyfforddiant sy'n ddiogel, hygyrch ac o'r ansawdd priodol wrth gaffael sgiliau osteopathig, ac yn y clinig addysgu a rhyngweithiadau eraill â chleifion.
- c. mewn perthynas â deilliannau clinigol, dylai ddarparwyr addysgol sicrhau bod yr adnoddau'n gallu ystyried anghenion amrywiol myfyrwyr yn rhagweithiol (er enghraifft, darparu plinthau y gellir eu gweithredu'n electroneg, defnyddio nodiadau electronig fel mater o drefn, yn hytrach na nodiadau papur sy'n anoddach i fyfyrwyr â namau gweledol, argaeledd meddalwedd testun-i-lais, addasiadau i ofynion dillad ac esgidiau i ystyried anghenion myfyrwyr, cyfleoedd cyhoeddiedig i addasu amseriadau sesiynau clinigol i ystyried anghenion myfyrwyr).

- d. bod yna ddarpariaeth ddigonol gan y darparwr addysgol i ddarparu ar gyfer anghenion amrywiol myfyrwyr, er enghraifft, dylid cael trefniadau i famau dynnu a storio llaeth y fron a dylid darparu lle i weddio mewn mannau preifat a mannau i fyfyrwyr gyfarfod yn breifat.
- e. bod adeiladau'n hygyrch i gleifion, myfyrwyr ac osteopathiaid.

6 Myfyrwyr

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos eu bod yn gwneud y canlynol i fyfyrwyr:

- a. darparu gwybodaeth glir a chywir am y cwricwlwm, dulliau addysgu, dysgu ac asesu a'r polisiau a phrosesau sy'n berthnasol i'w rhaglen.
- b. darparu mynediad i gymorth effeithiol ar gyfer eu hanghenion academaidd a lles i gefnogi eu datblygiad fel Gweithwyr Iechyd Perthynol i Iechyd Myfyriol, gofalgar ac annibynnol.
- c. parchu ac ystyried eu hanghenion amrywiol ar draws pob agwedd ar y rhaglen (ystyried [Canllawiau'r Cyngor am Reoli Iechyd ac Anabledd](#)).
- d. darparu adborth rheolaidd ac adeiladol i gefnogi eu datblygiad drwy'r rhaglen, ac i hwyluso ac annog ymarfer myfyriol.
- e. rhoi'r cyfle i ddarparu adborth rheolaidd ar bob agwedd ar eu rhaglen, ac i ymateb yn effeithiol i'r adborth hwn.
- f. rhoi cefnogaeth ac anogaeth iddynt gael llais gweithredol o fewn y darparwr addysg.

7 Profiad clinigol

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. bod profiad clinigol yn cael ei ddarparu drwy amrywiaeth o fecanweithiau i sicrhau bod myfyrwyr yn gallu bodloni'r deilliannau clinigol sydd yn y Deilliannau i Raddedigion ar gyfer Addysg Cyn-Gofrestru Osteopathig.
- b. bod yna ddull effeithiol o sicrhau bod myfyrwyr yn cael mynediad digonol i'r profiad clinigol sydd ei angen i ddatblygu ac integreiddio eu gwybodaeth a'u sgiliau, a chyflawni deilliannau'r rhaglen, er mwyn gallu bodloni'r Safonau Ymarfer Osteopathig yn ddigonol.

8 Cymorth a datblygiad staff

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. bod addysgwyr yn cael eu recriwtio, eu sefydlu, eu hyfforddi (yn cynnwys mewn perthynas â chydaddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant a diwylliant a disgwyliadau cynhwysol y darparwr addysgol ac i wneud asesiadau diduedd), eu rheoli yn eu swyddi, ac yn cael cyfleoedd datblygu mewn modd priodol a theg.

- b. bod addysgwyr yn gallu gofyn am, a derbyn y cymorth a'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni eu cyfrifoldebau a datblygu'n effeithiol yn eu swydd fel addysgwr.
- c. bod addysgwyr yn cydymffurfio â'r holl safonau a gofynion perthnasol ac yn eu bodloni, a gweithredu fel rôl-fodelau proffesiynol priodol.
- d. bod yna niferoedd digonol o addysgwyr profiadol gyda'r capasiti i addysgu, asesu a chefnogi'r gwaith o ddarparu'r Cymhwyster Cydnabyddedig. Mae'n rhaid i'r rhai sy'n addysgu sgiliau a theori osteopathig ymarferol, neu'n gweithredu fel addysgwyr clinigol neu ymarfer, fod wedi cofrestru gyda'r Cyngor Osteopathig Cyffredinol, neu reoleiddiwr gofal iechyd statudol arall yn y DU lle bo'n briodol i ddarparu cyfleoedd addysg amrywiol.
- e. bod gan addysgwyr gymhwyster addysgu neu eu bod yn gweithio tuag at gymhwyster o'r fath, neu brofiad addysg perthnasol a diweddar.

9 Cleifion

Mae'n rhaid i ddarparwyr addysg sicrhau a gallu dangos y canlynol:

- a. bod diogelwch cleifion yn eu cliniau addysgu, clinigau o bell, cliniau efelychol a rhyngweithiadau eraill o'r pwys mwyaf, a bod gofalu am gleifion a goruchwyllo hyn, o safon briodol ac yn seiliedig ar benderfyniadau effeithiol a rennir.
- b. bod polisiau diogelu effeithiol yn cael eu datblygu a'u gweithredu i sicrhau bod camau gweithredu'n cael eu cymryd pan fo angen i gadw cleifion rhag niwed, a bod staff a myfyrwyr yn ymwybodol ohonynt ac yn derbyn cefnogaeth i weithredu pan fo angen.
- c. bod y gymhareb staff i fyfyrwyr yn ddigonol i ddarparu addysg ddiogel a hygyrch o ansawdd priodol.
- d. eu bod yn rheoli pryderon am addasrwydd myfyriwr i ymarfer, neu addasrwydd aelodau o staff i ymarfer yn unol â gweithdrefnau gan gyfeirio'n briodol at y Cyngor.
- e. bod polisiau addasrwydd i ymarfer a pholisiau addasrwydd i astudio priodol yn cael eu datblygu, eu gweithredu a'u monitro i reoli sefyllfaoedd lle mae ymddygiad neu iechyd myfyrwyr yn achosi risg i ddiogelwch cleifion neu gydweithwyr.
- f. bod anghenion cleifion yn cael blaenoriaeth dros bob agwedd ar addysgu ac ymchwil.
- g. bod cleifion yn gallu cael gafael ar, a thrafod cyngor, canllawiau, cymorth seicolegol, hunanreolaeth, ymarfer, adsefydlu a chanllawiau ar ffordd o fyw mewn gofal osteopathig sy'n ystyried eu hanghenion a'u dymuniadau penodol.

Cyngor
Osteopathig
Cyffredinol

General Osteopathic Council

Osteopathy House
176 Tower Bridge Road
London SE1 3LU

E-bost: info@osteopathy.org.uk
Ffôn: +44 (0)20 7357 6655

osteopathy.org.uk